

ASTEN KUVAKIRJA

toimitti
J. H. TUHKANEN.

Kuvat piirtänyt
A. FEDERLEY.

HJ. HAGELBERG'IN KUSTANTAMA.

Sasten Kuvakirja

toimitti

J. H. TUHKANEN.

Kuvat piirtänyt

A. FEDERLEY.

Urhoollinen Musti.

Sin ymmärrä mikä ihme kumma nyt on tullut taloon, kun kanat yhtämittaa katoelevat. Näyttää siltä kun kaikki menisivät samaa tietä. Joku varas se täytyy olla, joka niitä hävittää“. Näin päivitteli Päivärinnan Vappu eräänä aamuna navetasta tupaan tultuaan.

Kun isäntä tämän kuuli, myhähti hän itsekseen. Samassa pistäysi hän ovesta ulos. Sieltä palattuaan hän lausui: „Kyllä jo tiedän mimmoinen se kanan varas on. Mutta kyllä minä sen repo-reuhkanan ope-
tan varkaissa kulkemaan. Susiakin näkyy liikkeessä olleen. Ilmankos se Musti yöllä niin kovasti haukkua sätiköitsi. Nyt lähden niitä Mustin kanssa takaa ajamaan“.

Hetken kuluttua otti isäntä pyssynsä ja metsästysreppunsa naulasta alas. Hän tarkasteli josko sarvessa

oli ruutia kyllin. „Kylläpä tuo näkyy riittävän ja luotiakin on kyllä“, jutteli hän itsekseen.

Mustikin oli huomannut isännän aikeet. Urhoollisen näköisenä, häntäänsä heiluttaen katseli se, kun isäntä pani latinkia pyssyyn. Sitten kun kaikki oli kunnossa, lausui isäntä: „No Musti, nyt lähdemme susia takaa ajamaan“. Hau, hau, sanoi Musti ja samassa hyppäsi ovesta ulos.

Kuva osoittaa isännän ja mustin metsästysretkelle lähtöä. Tuolla ovella katselee emäntä heitä. Ei koskaan muulloin ole Musti niin urhokkaana ja iloisena, kun silloin, kun isännällä on pyssy mukana metsään mennessä“.

Isä ja Urho

Eino ja Yrjö.

”Kuulkaapas äiti,” huudahti Eino, „kun pikku Yrjö äsken nousi ihan omin varoinsa seisomaan. Kohta rupeaa hän kävelemään ja sitte oppii hän juoksemaankin. Eikös niin äiti?”

„Niin, — niin,” vastaa tähän äiti. „Vai jo Yrjö nousi itse seisomaan. Seisoppas, kultaseni, äidillekin pitkänä poikana!” Pikku-Yrjö naurahti. Hän ymmärsi mitä äiti hänelle sanoi.

Hetken perästä nousi Yrjö taas seisomaan. Hän läksi menemään äitinsä luokse. Mutta sepä ei vielä onnistunutkaan. Hän lankesi. Hän pelästyi. Yrjö rupesi itkemään. Kohta riensi veli häntä auttamaan. Nyt menevät he yhdessä äidin luokse. Katsokaapas miten

iloisen näköinen äiti on. Kukaan ei voi täysin selittää äidin sydämmellistä iloa. Kuulkaapas mitä nyt äiti Yrjölle sanoo:

Astele armas pienoinen
Äitisi ohjaa lastaan,
Et voi langeta lintunen:
Äitisi ottaa vastaan,
Lankeatko, no — nostetaan!
Luonas on auttajoita.
Mutta jos joudut maailmaan
Turhaan huutelet noita,
Siellä ne töyttii toisiaan
Harva on valmis auttamaan.

Eino ja Yrjö

Köyhä koti.

Oletteko arvata kenenkä vene ja rysä näkyy tuossa äyräällä. Ne ovat erään köyhän miehen omaisuutta, jonka koti on vähän ulohtaamalla metsän rinteellä. Siellä asuu perhe, josta monikaan ei suurin välitä ja ehkäpä sen vuoksi on sen kotikin kuvasta unhottunut pois.

Lapset, teillä on ehkä kaikkia yltäkyllin. Kuitenkin moni on useasti tyytymätöin. Oletteko milloinkaan käyneet höyhässä kodissa. Tahdotteko tietää miten siellä eletään. Ajatelkaa pientä huonetta, jossa ei ole muuta kuin vanha sänky, pöytä, muutama tuoli ja joitakuita puu-astioita ja nekin tyhjiä. Siinä kaikki kodin varallisuus.

Tuolla penkillä istuu köyhä äiti, jota ympäröi viisi, kuusi lasta. Nuorin vasta opettelee kävelemään. Lapsilla on nälkä. He itkevät. Rukoilevalla äänellä, yksi toisensa perään, lausuu: „Äiti, anna leipää!“ Äiti koettaa lohduttaa heitä. Hän sanoo: „Koittakaa vielä

kärsiä, ehkä saamme ennen iltaa jotakin“. Lapset tyyntyvät hetkeksi. Mutta nälän tuottama tuska kiihtyy. Kärsivällisyys lapsilta loppuu. Nyt alkavat he kaikki itkeä. „Voi äiti kulta, anna meille jotakin, meidän on niin paha olla. Miksi ei isä ole hankkinut meille ruokaa“. „Voi taivaan Jumala,“ lausuu äiti ja hänkin rupeaa itkemään.

Mitä tekee isä tainkaltaisen hädän hetkellä. Hänenkin sydämensä on pakahtumaisillaan. „Voi sitä onnetointa halla yötä,“ huokaa hän itsekseen. Hän koittaa viimeisiäkin keinoja saadakseen jotakin perheelleen. Hän katsahtaa taivaalle. Ilma on nyt ihmeen kaunis. Hänen mieleensä johtuu hyvä ajatus. Nythän on hyvä kalastus-ilma. Minä menen kalastamaan. Tuolla menee hän rantaan. Hän toivoo apua Jumalalta. Mitä hän saapi, sitä emme tiedä. Sen tiedämme, että Herra auttaa kutakin ajallansa. Hän käskää onnellisimmissa oloissa olevain jakaa osastansa hätää kärsiville. „Joka köyhää armah-taa, hän lainaa Herralle. Niin sanoo Pyhä Raamattu.

Vene ja rysä

Pikku Yrjön koti.

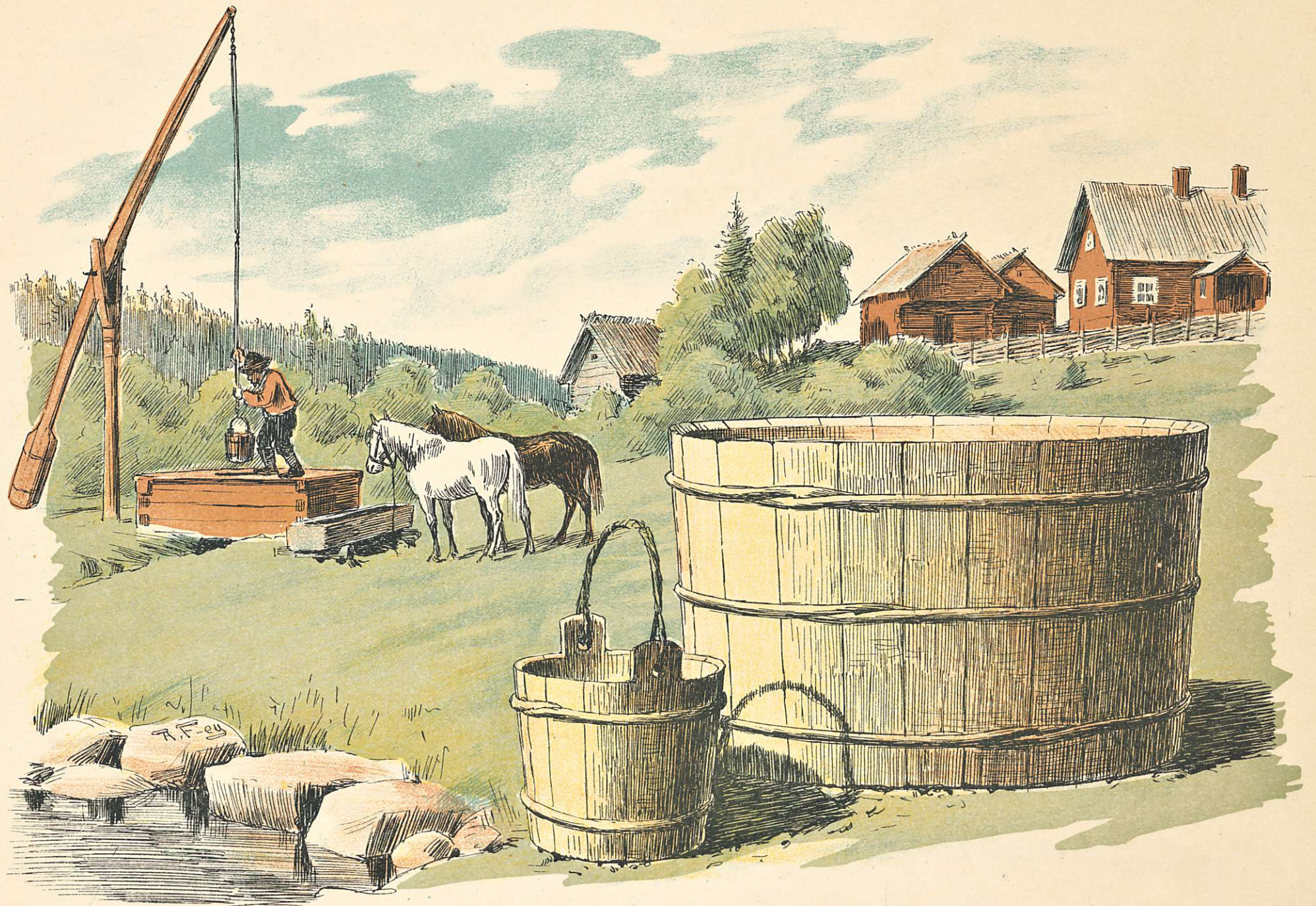
Sässä on kuvattuna pikku Yrjön koti. Tuolta etäämmältä näkyvät huonerakennukset. Kartanon alapuolella on kaivo. Siellä on Yrjön isä hevosia juottamassa. Tuossa on iso amme ja sen vieressä on ämpäri. Miehet ovat ne valmistaneet talvi-iltoina puhdetöitä tehdessään.

Yrjön koti on erään järven rannalla. Tuossa on kotiranta. Siinä on Yrjö monta kertaa kesällä uinut. Siellä on hän veljensä kanssa kiveltä kivelle hyppinyt. Hän on siellä „lukkoja“ ja „voileipiä“ järven tyyneen veden kalvoon kivillä heitellyt. Siellä on hän onkinut. Silloin on hänellä ollut hauskaa, kun särjet ja salakat ovat hänen onkeansa narrailleet. Monta hauskaa hetkeä on hän siellä viettänyt. Niitä ei hän koskaan unhoita.

Monta muuta paikkaa on hänellä kodin läheisyydessä tuttua ja rakasta. Tuolla mäenrinteellä on aho. Siellä on hän monta kertaa mansikoita poiminut. Siellä on hän monta kertaa ihmetellyt metsän kaikua, joka hänen huutaissaan: „hei hui hoppurallaa,“ on kohta samalla äänellä vastannut hänelle: „hei hui hoppurallaa“.

Tuolla mäen alla on koti-haka. Sieltä on Yrjö monta kertaa hevosia hakenut. Muutama vuosi sitten oli hän niin hento ettei hän voinut yksin kävellä, niin pelkuri ettei hän uskaltanut puuhevosensa selkään nousta. Mutta nyt hän uskaltaa hevosella ratsastaa. Tuolla näemme hänen tuovan hevosta kotiin. Urheutta tuntee rinnassaan. Paljon hän pitääkin hevosestaan. Sen polle hyvin tietää. Siksipä se juokseekin tasaisesti silloin, kun Yrjö sillä ratsastaa. Ratsunsa selässä laulelee Yrjö ylistyslauluja pollestaan. Hän lausuu:

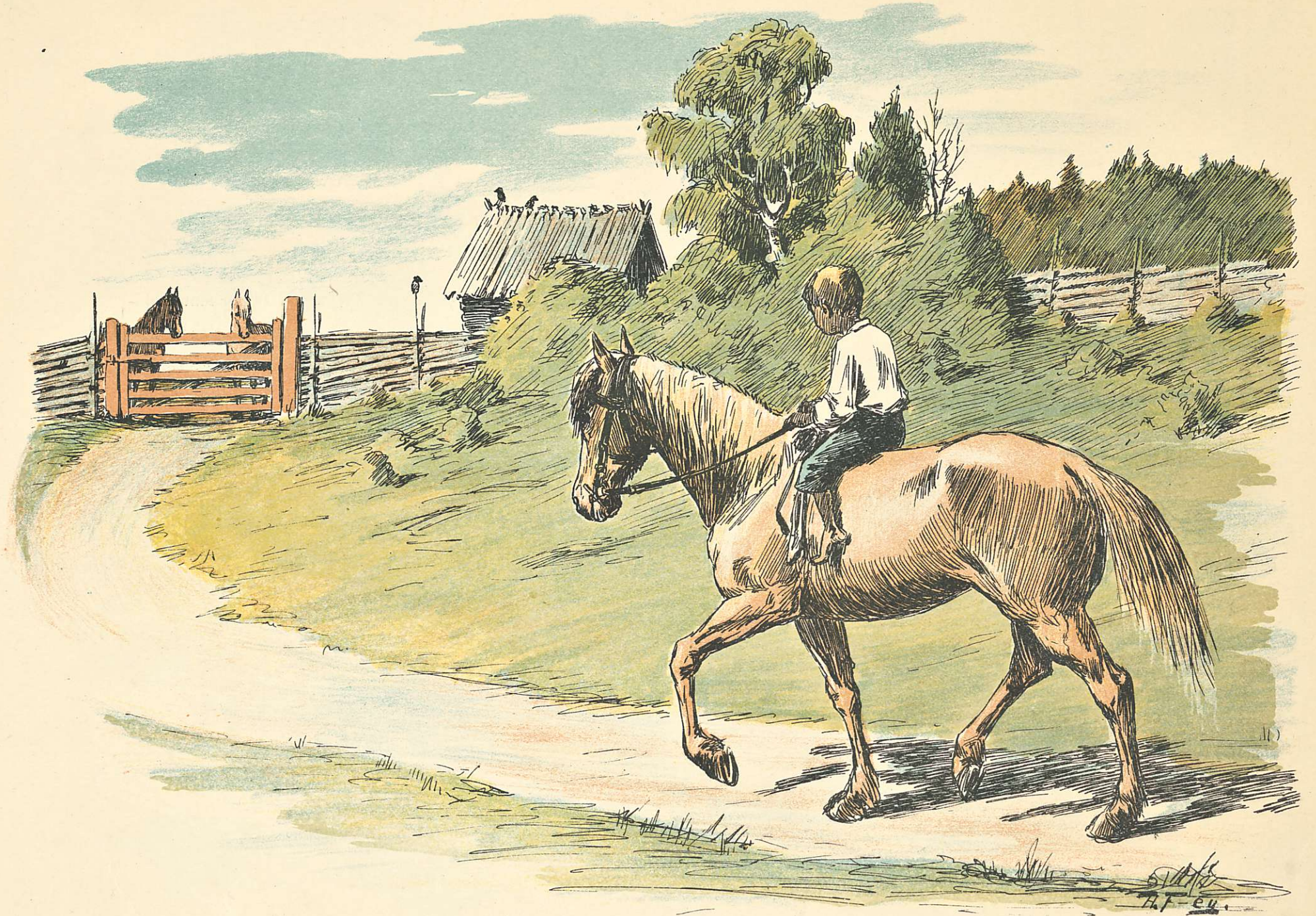
Amme ja ämpäri

Hevonen ja poika.

un varsan on niin sorja
Ja kaunis käydessään,
Mun varsan on niin norja
Ja liukas liikkeeltään.
Jos ohi pyrit milloin,
Se eipä laskekaan,
Korvillan vilkaa silloin
Ja kuopii jalallaan.

Nyt laitumella syö se,
On mielen ajamaan.
Ei tule rengin työ se;
Sit' itse noutaa saan.
Se muist' ei koskaan huoli,
Sen itse suitsetan,
Ja sitten niinkuin nuoli
Kiidämme matkahan.

Hevonen ja poika

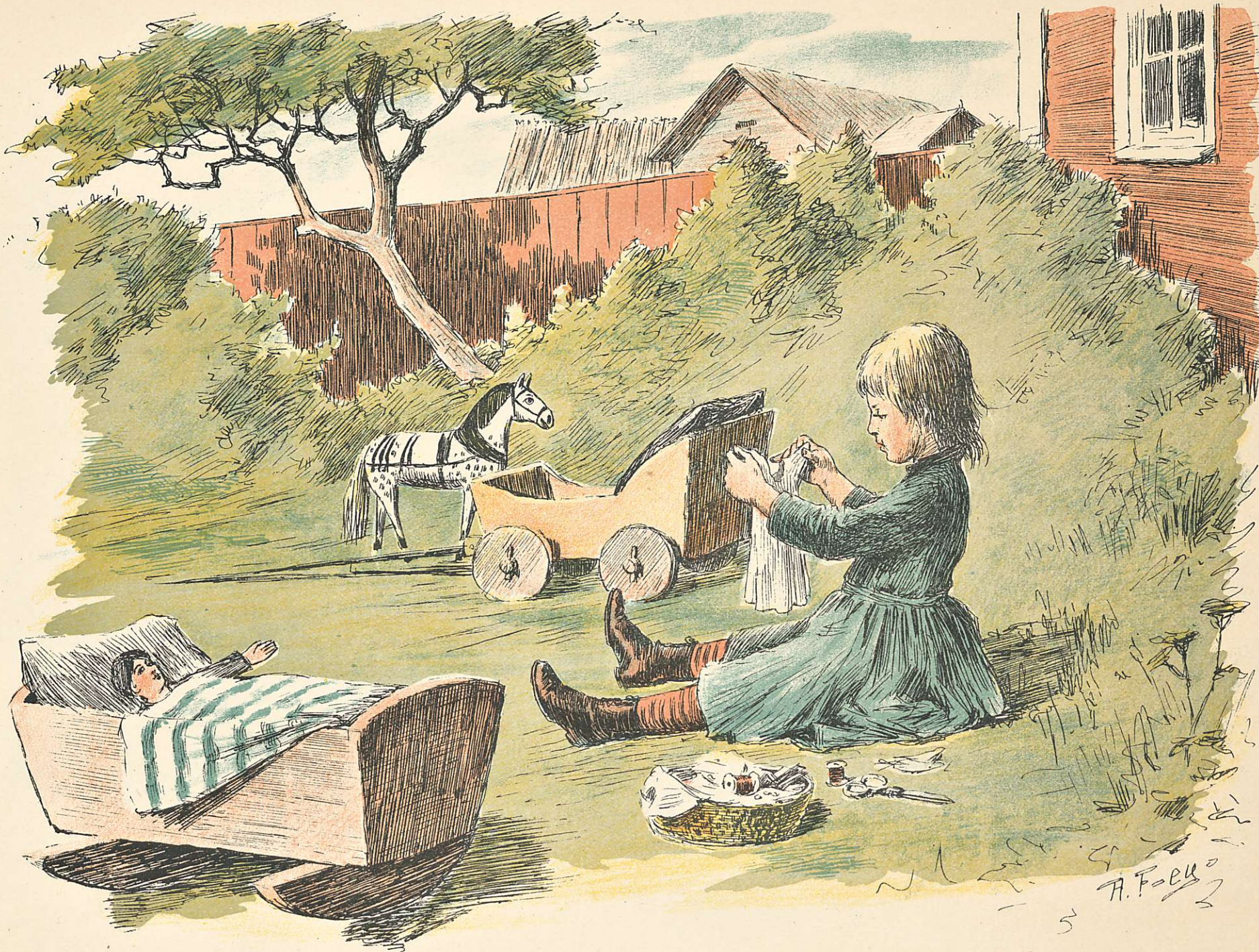
Pikku Liisa ja hänen nukkensa.

uon' pienen tytön nimi on Liisa. Huomenna on hänen nimipäivänsä. „Älkää tulko tänään minua häiritsemään, minulla on nyt kiire, sanoo Liisa. Tuolla kehdoissa nukkuu hänen nukkensa. Sen nimi on myös Liisa. Ahaa! — nyt jo arvaamme minkä vuoksi Liisa nyt on niin ahkera. Näetkös mikä hänellä on kädessään. Oivallinen mestari onkin hän, kun on osannut neuloa noin sievän nuken tantun. Sen antaa hän nukelleen nimipäivä-lahjaksi. Tuolla näkyy leikkihevonen. Se on pikku veikon. Mutta mitä nuot pienet kapineet ovat tuossa Liisan vieressä? „Näettehän, että siinä on sakset, lankarulla ja neulomuskorini,“ vastaa Liisa. „Mutta olkaapas nyt hyvät ystävät hiljaa, ettei nukkeni herää. Olisi ikävää, jos hän tänään saisi nähdä

nimipäivä-lahjansa! Kyllä, me emme tahdo sinua häiritä. Hyvästi nyt! — „Hyvästi, hyvästi, vastaa kohteliaasti Liisa. Terve tuloa huomenna meille! Tuokaa tekin nukkenne mukanaanne. Sitte leikimme kaikin yhdessä.“

Oi ikä lapsen ihana,
Kultainen elon kukka,
Kuin olet täynnä riemua
Rauhaa ja rakkautta!
Sä karta vain
Pahuutta ain'
Miel' olkoon puhtahana.

Nukke makaa

Lapset ja omena.

Loulukuusi seiso i täydessä juhlapuvussa sa-
lin lattialla. Kaikki ihailivat sitä. Kaikki oli-
vat iloisia. Ainoastaan eräs omena näytti olevan vaka-
vissa ajatuksissaan.

„Miksi näytät niin mieltävän näköiseltä, sinä kau-
nis omena, kysyivät lapset. Olethan päässyt suureen
arvoon. Me ihailimme sinua. Me pidämme paljon sinusta.“

„Sen kyllä tiedän,“ vastasi omena. „Mutta minä
tiedän, että tämä arvo ja ilo ei minulla kauvan kestä.
Minä haluaisin jälleen päästä äitini luokse puutarhaan.“

„Voi kuinka lapsellinen olet sinä, hyvä omena.
Siellähän sinä kohta palellut, eikä siellä kukaan sinua
huomaa,“ vastasivat lapset.

„Sen tiedän myös vallan hyvin. Mutta minun si-
sässäni löytyy pieniä siemeniä. Niihin on minun elä-
mäni kätkeyty. Ne virkoavat uuden kevään tullessa
uuteen elämään. Sen vuoksi pyydän että te ne säilyttäi-
sitte ja kevään tultua veisitte ne äitini juurelle puu-
tarhaan.“

Me viemme sinut kokonaan. Silloin saat kertoa
äidillesi kaikesta siitä arvosta, minkä olet täällä osak-
sesi saanut.

„Älkää niin tehkö,“ vastasi omena. „Kuori, joka
kätkee siemeneni, pitää lakastuman, mutta siihen kätke-
tyn siemenen pitää jälleen virkoaman ja siitä kasva-
van kasvin aikansa hedelmätä kantaman.“

Omenapuu ja öljylamppu

Dromedaari ja Gorilla.

Sässä näemme kuvattuna kaksi kummallisen näköistä eläintä. Tuon puussa kiipeilevän eläimen nimi on Gorilla ja tuon kyttyräselkäisen nimi on Dromedaari.

Dromedaari elää kuumassa ilman alassa. Sitä käytetään ratsueläimenä suurilla hieta-

aavikoilla matkustaessa. Sentähden kutsutaankin sitä „erämaan laivaksi.“

Gorilla kuuluu apinoiden sukuun. Se on hyvin julma ja väkevä eläin. Mutta poikasiaan rakastaa se hellästi. Silläkin on siis jokin hyvä ominaisuus.

Dromedari ja Gorilla

Lintu ja tyttö.

Sii on jouluaatto. Äiti leipoi tuvassa torttumakeisia ja muita nisuleivoksia. Isä oli äskettäin ollut kauppapuodisissa yhtä ja toista ostamassa. Nyt meni hän kammioonsa ja otti avaimen pois ovelta, ettei kukaan sinne pääse. Jokainen arvasi mitä isä siellä teki. Pikku Ainokin tiesi sanoa: „Nyt isä joulupukin kanssa järjestää joululahjoja. Kun nyt vaan pyyisin joulupukin kanssa hyvässä suosiossa, ehkäpä hän muistaisi minuakin.“ Kaikki hyvät lapset ovat joulupukin lemmikkiä, tiesi Emmi sisko vakuuttaa.

Kyökistäkin kuului yhtämittaista kalinaa ja kolinaa. Siellä hääräsi kyökki Anna jouluruokien valmistamisessa. Hilma, talon vanhin tytär, koristeli salissa joulukuusta. Kaikilla oli kiirettä. Kaikilla oli hiki otsalla.

Toisin oli ulkona. Siellä oli pyry ja pakkanen. Kuta lähemmäksi ilta läheni, sitä ankarammaksi pakkaneen kiihtyi ja uhkasi palelluttaa kaikkia. Hädissään

ja nälissään lentelivät varpusraukat ympäri pihaa etsien ruokaa. Mutta sitä eivät he tahtoneet mistään löytää. Tämän huomasi pikku Aino. Hän muisti että kaikille on joulu tulossa. Hän muisti, kuinka pienet kotivarpuset ovat köyhiä ja kuinka surullisesti ne katselevat ikkunasta saliin, kun lapset riemuitsevat joulukuusen ympärillä. Melkein itku oli Ainolta päästä, kun hän tätä ajatteli. Hän juoksi äitinsä luoksi ja pyysi jyvää varpusille. Äiti antoikin niitä estelemättä. Nyt meni Aino pihalle ja ripisteli niitä sinne. Varpunen huomasi sen. Se lensi Ainon luokse. Tiu tiu, kiitos Aino kultu. Nyt en kuolekaan nälkään, sanoi varpunen. Katsokaa-pas kuvasta kuinka onnellisia ovat Aino ja pieni kotivarpunen.

Joka köyhää armahtaa, hän lainaa Herralle.

Lintu ja tyttö

Susi ja koira.

Soitko sanoa, mitä eläimiä nuo tuossa veräjällä ovat. Kas, nehän ovat jotenkin toisensa näköisiä. Ne ehkä ovat sukua keskenään. Mutta miksikä ne ovat niin vihaisia toisilleen. Eihän sukulaiset riitele keskenään.

Tuon toisen eläimen tunnen kyllä. Se on naapurin uskollinen Musti. Aivan niin. Tuon toisen eläimen nimi on susi. Vaikka se on koiran sukulainen, tappaa se senkin, kun vaan kynsiinsä sattuu saamaan. Siinä tarkoituksessa on se nytkin hiipinyt veräjälle. Se näyttää mustille julmia hampaitaan, että koira pelkäisi ja lähtisi pakoon juoksemaan. Mutta Mustipa ei olekaan pel-

kuri. Se näyttää myöskin sudelle hampaitaan. Se pöyristää karvansa pystyyn että näyttäisi isommalta. Hau, hau, elä tule tänne sinä suden vatkale. Sinä olet paha peto-eläin. Elä näyttele hampaitasi. Näetkös onhan ne aseet minullakin. Pois täältä. Täällä ei sinulla ole mitään tekemistä.

Monta kertaa ennenkin on Musti taistellut suden kanssa. Monta haavaakin on se taistelussa saanut. Mutta Musti ei siitä huoli. Se on iloinen siitä, että se voipi hyvin vartioida kotiaan. Niin uskollinen on Musti virassaan.

Susi ja koira

Suom. last. kirj. 2.

